

Behövs Nordiska ministerrådet inom arbetslivssektorn?

Den fria nordiska arbetsmarknaden, som skapades år 1954, var ett betydelsefullt resultat av det nordiska samarbetet och den fungerar fortfarande bra. I dag, när vi är medlemmar i EU/EES med dess regelverk och med EU:s fria rörlighet av arbetskraft, kan man med skäl fråga sig vilka gemensamma viktiga frågor arbetsministrarna borde samarbeta om inom ramen för det formella nordiska samarbetet i ministerrådet. Behövs det Nordiska ministerrådet med alla sina administrativa frågor och förpliktelser inom arbetslivssektorn? Vore det inte mer fruktbart och resultatrikt att samarbeta informellt och pragmatiskt utanför ministerrådet med dess formaliteter och administration?

Ministrarna kan nog diskutera t.ex. effekterna av EU:s utvidgning på arbetsmarknaden, sjukfrånvaro och flexicurity utan ministerrådet. Ett välfungerande samarbete i arbetsmarknads-, arbetsrätts- och arbetsmiljöfrågor har ju existerat långt före ministerrådet kom till och detta informella samarbete existerar fortfarande. Till exempel har en nordisk informell koordinering inom ramen för den internationella arbetsorganisationen, ILO, fungerat redan nästan 40 år. Även de nordiska arbetsmarknadscheferna och arbetsmiljöcheferna har sammanträtt årligen utanför ministerrådets ramar och upplever sitt informella samarbete nyttigt.

Det kan inte vara ändamålsenligt och rationellt att arbetsministrarna och högre tjänstemän t.ex. på kanslichefsnivån från olika nordiska länder sammanträder för att behandla minister-

rådets budget, projektverksamhetens resultat och motsvarande mindre dynamiska frågeställningar som inte har direkt betydelse för sektorns dagliga substansarbete. Ur ministrarnas synvinkel är det antagligen avsevärt intressantare att höra erfarenheter och diskutera dagsaktuella arbetsfrågor, att jämföra nationella planer, strategier och lösningar samt se de nordiska arbetslivsfrågorna i det globala perspektivet och främja den nordiska välfärdsmodellen i internationella fora.

Därför borde man överväga att inom arbetslivssektorn övergå till ett informellt, pragmatiskt och resultatriktat samarbete utanför nordiska ministerrådets formella ramar såsom man gör på vissa andra områden. Detta skulle säkert ge samarbetet ny styrka och aktualitet.

De flesta sakkunniga i olika ministerier upplever dock de nordiska kontakterna och nätverken viktiga. Det är naturligtvis nyttigt att direkt kunna kontakta och bli bekant med sina kolleger från de andra nordiska länderna och utbyta information och erfarenheter. Upprätthållandet av nordiska nätverk skulle dock fortsatt kunna lyckas även utanför nordiska ministerrådet med sin administration och krångliga projektförvaltning. Ofta blir det enda konkreta resultatet av ett projekt en rapport, som enbart få läser. Särskilt i Finland hör rapporter på nordiska språk inte till ämbetsmännens favoritläsning.

Ur det finska perspektivet är det eviga språkproblemet en ytterligare fråga i det nordiska samarbetet. Faktum är att många

unga tjänstemän och kvinnor, alltså de som inte upplever det nordiska samarbetet som relik från forna tider, sällan i praktiken kan svenska så flytande att ett fungerande och jämlikt samarbete skulle kunna uppstå. Ingen vill väl det att det nordiska samarbetet i Finland står och faller enbart med de alltmer grånande och minskande finlandssvenska tjänstemannakretsens. Borde man inte gå över helt till engelska? Det gör man ju redan nu alltid när balterna är med på "nordiska" möten.

Sirkka Potila
Direktör för internationella ärenden
Arbetsministeriet, Finland